

Inzetten van data & inventarisatie

(bouwsteen 9 uit handreiking)

Doel en middel

Voor het opstellen van een kerkenvisie is onvermijdelijk dat gegevens worden geïnventariseerd. De valkuil is echter dat de inventarisatie 'het doel' wordt en niet 'het middel' is om het gesprek te ondersteunen. Zoals hiervoor op verschillende plekken is aangegeven, vormt het aangaan van de dialoog de kern van de kerkenvisie; het verzamelen van data is ondersteunend hieraan. Hieronder enkele data die nuttig kunnen zijn om geïnventariseerd te worden, waarbij afhankelijk van het gestelde doel van de kerkenvisie ook bepaald moet worden welke data noodzakelijk is om te verzamelen, en welke data minder relevant is.

Veel is al beschikbaar

Het is goed om te weten dat veel data over kerkgebouwen al beschikbaar is, bijvoorbeeld via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed maar ook bij sommige provincies en gemeenten. Daarnaast zijn er instrumenten zoals de Vitaliteitsscan die de vitaliteit van een geloofsgemeenschap in beeld kan brengen, en zijn er handreikingen die behulpzaam kunnen zijn bij het verzamelen en interpreteren van data. De 'tools' zijn ook beschikbaar via www.toekomstreligieuserfgoed.nl.

Data RCE

De RCE heeft een basislijst met gebedshuizen gemaakt die als uitgangspunt geldt bij de aanvraag decentralisatieregeling kerkenvisies. Op die lijst staan zo'n 7100 gebouwen, die oorspronkelijk als gebedshuis gebouwd zijn. Niet al het religieus erfgoed is er dus op vermeld, maar het betreft wel alle kerkgebouwen tot nu. Dit databestand komt binnenkort digitaal beschikbaar en is op dit moment per gemeente opvraagbaar. De komende tijd zal de RCE actief mogelijkheden benutten om deze lijst aan te vullen met ontbrekende of niet kloppende data. De lijst kan goed als basis voor een inventarisatie voor een kerkenvisie gebruikt worden. Vragen over data: kerkenvisies@cultureelerfgoed.nl.

Tips vanuit de praktijk

- Begin met het maken van een overzicht van de beschikbare informatie (zoals aanwezig bij de Rijksdienst, provincie, in de gemeentegids, en overkoepelende kerkorganen);
- Houd de inventarisatie in eerste instantie beperkt tot de basisgegevens per gebouw en vul deze gedurende het proces naar een kerkenvisie aan met de gegevens die echt van belang zijn (in de handreiking staat een overzicht van mogelijke gegevens);
- verzamel de nog ontbrekende data in de gesprekken met kerkeigenaren, collega's en andere belanghebbenden.

IN DE PRAKTIJK | Súdwest Fryslân

De gemeente Súdwest Fryslan is gestart met een basislijst via de provincie. Dit was de onderlegger voor de cultuurhistorische kaart van Friesland. Deze lijst hebben ze eerst met hun eigen gegevens gecheckt en zijn ze daarna gaan uitbouwen met extra gegevens. Hiervoor hebben ze zichzelf eerst de vraag gesteld: welke gegevens hebben we nu echt absoluut nodig? "Een valkuil is namelijk dat je teveel informatie wilt verzamelen, waardoor je verzandt in de inventarisatie."

Daarnaast hebben ze een enquête uitgezet onder kerkeigenaren binnen de gemeente. Hier hebben ze veel aanvullende informatie uit kunnen halen.

Dit heeft tezamen geresulteerd in de uiteindelijke inventarisatielijst.

IN DE PRAKTIJK | de provincies

In sommige provincies heeft er al op provinciaal niveau een inventarisatie plaatsgevonden van de (leegkomende) kerkgebouwen – o.a. Friesland en Zeeland. Het is zinvol tijdens de inventarisatiefase te informeren te achterhalen welke informatie beschikbaar is en ingezet kan worden bij de eigen inventarisatie.

IN DE PRAKTIJK | bisdom Haarlem-Amsterdam

Het bisdom Haarlem-Amsterdam heeft een vitaliteitsscan ontwikkeld waarmee kerkgemeenschappen hun vitaliteit in beeld kunnen brengen. De uitkomst van de scan geeft een indicatie van het toekomstperspectief van de gemeenschap en in het verlengde de gebouwen.